



ע"פ 6338/06/16 - ירון כהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

לפני כבוד השופטים: רפאל יעקובי, משה יועד הכהן, עירית כהן

ע"פ 6338-06-16

17 יולי 2016

ירון כהן
ע"י ב"כ עו"ד ודים שוב (סניגוריה ציבורית) המערער
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד גאולה כהן (פמ"י, פלילי) המשיבה

בעניין:

נגד

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד"ר א' גורדון) בת.פ. 30558-10-15 (הכרעת דין מיום 26.3.16 שתוקנה בה טעות סופר ביום 5.4.16 וגזר דין מיום 18.4.16). כמו כן מופנה הערעור כלפי החלטה מקדמית שנתן בית המשפט קמא ביום 10.1.16 ובה דחה את טענות המערער כי האזנה שבוצעה לשיחותיו ואשר תכניה שימשו יסוד להגשת כתב האישום הייתה האזנת סתר אסורה שנעשתה שלא כדין.
2. המערער הורשע במספר רב של עבירות איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ושל נסיון לאיים לפי סעיפים 25 ו-192 לחוק. המערער זוכה משתי עבירות איומים ומארבע עבירות של העלבת עובד ציבור שיוחסו לו בכתב האישום.
3. בית המשפט גזר על המערער עשרה חודשי מאסר בפועל והפעיל מאסר על תנאי חלקו בחופף וחלקו במצטבר וכן גזר עליו מאסר על תנאי וקנס.
3. תמצית המעשים בביצועם הורשע המערער היא זו. בתקופה שבין החודשים יוני עד ספטמבר 2015, בעת שהמערער ידע כי היחידה המרכזית של מחוז ירושלים ומשטרת ישראל (להלן הימ"ר) מאזינה לקווי



הטלפון שלו הוא ניצל את ידיעתו זו כדי להשמיע איומים שכוונו לשוטרי הימ"ר. זאת עשה באמצעות ביצוע תכופ של שיחות טלפון במסגרתן התקשר ממספר אחד שברשותו למספר אחר (למשל מהטלפון הנייד שלו לטלפון הקווי בביתו או לטלפון של בנו). באותן שיחות היה לרוב המערער הדובר היחיד ונשא דברים שכוונו לאזני השוטרים ואשר כללו איומי פגיעה בשוטרים ובבני משפחותיהם, השתלחויות וגידופים קשים לרוב. בדבריו פנה לשוטרים לא אחת ישירות, כשהוא עושה שימוש בגוף שני ובשמותיהם של השוטרים.

4. המעשים שיוחסו למערער לא היו במחלוקת. המחלוקת בין הצדדים נגעה הן לכשרותן של האזנות הסתר שכללו את האמירות הפוגעניות מפיו של המערער והן לשורת טענות אחרות שהעלתה ההגנה. בין היתר נטען כי המערער התבטא בדלת אמותיו במקום פרטי ולפיכך היה על המשיבה לנקוט זהירות ומידתיות בהפעלת הדין הפלילי. עוד נטען כי המשיבה אפשרה למערער להמשיך בהתבטאויותיו ובחרה לפעול נגדו רק לאחר שביצע שיחות רבות ולא זימנה אותו לחקירה, לאחר שיחה או שתיים, על מנת להזהירו שיחדל ממעשיו. משכך סבר המערער כי מדובר בהתנהגות מותרת, משום שלטענתו בהליך קודם שבו הייתה ראייה לגבי השמעת התבטאות דומה לא ננקטו נגדו הליכים בגין השמעת איומים. בנוסף נטען להתנכלויות מצד אנשי הימ"ר כלפי המערער וליחס מפלה שלהם כלפיו. עוד נטען כי יסודות עבירת האיומים לא התקיימו. זאת משום שמקצת האמירות לא היוו איום, חלק מהשוטרים לא נחשפו לאיומים בזמן אמת ואחד מהם מסר שכלל לא התרגש מהם. בנוסף נטען כי לא גובש היסוד הנפשי הדרוש, משום שהמערער סבר שהתנהגותו מותרת וביקש לפרוק תסכולים ולכלל היותר להקניט, כשחלופת ההקנטה בסעיף עבירת האיום הפכה לאות מתה.

ההחלטות הנתקפות בערעור

5. בהחלטה המקדמית שנגעה להאזנות הסתר ציין בית המשפט כי ניתוח השיחות מושא האישומים מעלה כי אותן שיחות לא היו בגדר האזנת סתר, שכן המערער ידע כי הדברים שהוא אומר בשיחה נשמעים בידי השוטרים, כיוון את אמירותיו אליהם וייעד אותן לאזניהם. המערער יזם את השיחות ביודעו כי אין צד שני לשיחה למעט השוטרים המאזינים ואלה היחידים המקשיבים לדבריו. גם תוכן האמירות הרווי קללות ואיומים כלפי שוטרים ספציפיים מלמד כי הוא ייעד את הדברים לאזניהם ומשכך יש לראותם כ"בעל השיחה". בעניין זה ציין בית המשפט את ההגדרה בסעיף 1 לחוק האזנת סתר, תשל"ט-1979 (להלן: חוק ההאזנה), לפיה "בעל שיחה" הרשאי להאזין לשיחה הוא, בין היתר, "מי שהשיחה מיועדת אליו" וכן "מי שהמסר המועבר בבזק מיועד להיקלט אצלו". בית המשפט הוסיף, כי לא ניתן לומר לפיכך שהשוטרים האזינו לשיחות ללא הסכמתם שלהם ומעבר לכך, אצל המערער, שיזם את השיחות והשמיע את הדברים במטרה ברורה שהשוטרים יקלטו אותן, התקיים יסוד ההסכמה במפורש ולכלל הפחות מכללא.

6. בהכרעת הדין, לאחר ניתוח הראיות, קבע בית המשפט כי מדברי המערער שתועדו בהקלטות ובתמלילים עולה כי הוא ידע בזמן אמת ששיחותיו מואזנות בידי אנשי הימ"ר. במסגרת שיחות אלה השמיע המערער, בין היתר, התבטאויות שהופנו כלפי השוטרים בגוף שני שבהן התייחס למבצעי



ההאזנות ואף הציע להם להעביר את תוכן השיחות לראש הימ"ר (פיסקה 16 להכרעת הדין). בנוסף קבע כי גם תדירות השיחות וחוסר ההיגיון שבניהול שיחות אל עצמו מבלי לכוון לאנשים שבשמותיהם נקב אף הם שומטים את הבסיס לטענה כי לא היה מודע להאזנות (פיסקה 35 להכרעת הדין).

בנוסף, לאחר ניתוח נרחב של עדות המערער אל מול דברים שמסר בחקירותיו במשטרה בחר בית המשפט להעדיף את גרסתו בחקירתו הראשונה במשטרה (נ/8) וכן בחקירתו (נ/11) שבהן אישר שידע כי הוא מואזן ודחה את גרסאותיו האחרות בהן הכחיש ידיעה על האזנות וכן גרסת ביניים שמסר לפיה חשד בקיומן אך לא ידע זאת בוודאות.

7. למעלה מן הצורך, נדרש בית המשפט הן בהחלטה והן בהכרעת הדין להתמודדות עם יתר הטענות שהעלתה ההגנה בעניין האזנות הסתר. כך דחה את הטענה כי ניתן היה להשתמש בדברים שנקלטו בהאזנות לעבירות מסוג פשע בלבד וכי לצורך שימוש בהקלטות לצרכי עבירה שלא נמנתה בצו, בדגש על עבירות מסוג פשע, קמה חובה לפנות לבית המשפט מבעוד מועד בבקשה להרחיב את הצו. בעניין זה אף ציין בהכרעת הדין, כי לא בוססה ברמה העובדתית טענת ההגנה כי כאשר פנתה המשיבה לבית המשפט בבקשה לחדש את תוקף הצו לאחר שהמערער כבר ביצע חלק מהשיחות, היא לא עידכנה את בית המשפט כי התגלו עבירות נוספות וכי המואזן יודע על ההאזנה. בית המשפט קמא סמך את קביעתו על כך שההגנה לא ביקשה לזמן את הקצין שהיה אחראי על הגשת הבקשה לעדות וכן לא סתרה את דבריהם של עדי המשיבה לפיהם לבקשה מהסוג האמור מצורפים תוצרי ההאזנה עד אותו שלב.

8. בהכרעת הדין גם קבע בית המשפט קמא, על יסוד עדויות השוטרים, ממצאי עובדה לגבי היחסים שבין המערער לבין שוטרי הימ"ר, לפיהם לא נוצרה בעבודה מולו דינמיקה בעייתית ולא עלו טענות מצדו לגבי יחס לא ראוי או מתנכל. בנוסף, רובם ככולם הופתעו לשמע האמירות, ראו בהן אמירות חריגות והופתעו מחלקים באמירות שכללו מידע ספציפי לגביהם ולגבי בני משפחותיהם. עם זאת נקבע כי חלק מהשוטרים לא שמעו את האמירות בזמן אמת ונחשפו אליהן לראשונה רק בשלב גביית ההודעות. בעניין זה נקבע כי רק השוטרים רס"ב דודו לוי וסנ"צ אלי כהן נחשפו בזמן אמת לאמירות, אף כי לא לכולן, ואילו לגבי יתר השוטרים כלפיהם הופנו האיומים לא בוסס בראיות כי שמעו אותם או ידעו עליהם בזמן אמת. בנוסף נקבע כי דבר התנהלותו של המערער נפוץ בזמן אמת בקרב אנשי הימ"ר כשמועה. מנגד קבע בית-המשפט, על יסוד דברי המערער עצמו, כי לנוכח תוכנם הבוטה של הדברים שנאמרו וקשייו של המערער להסבירם, הוא הבין היטב את טיבן המאיים של האמירות וידע כי אין המדובר באמירות לגיטימיות. כמו כן דחה את טענות המערער לפיהן חשב שהשמעת איומים בדרך האמורה היא חוקית והוסיף כי טענות המערער לגבי ההתנכלות לגביו אופיינו במידה רבה של הפרזה והותירו רושם בלתי אמין של בדיות שלא הוצגו להן תימוכין. באופן דומה התרשם בית משפט לשלילה מעדותה של רעיית המערער, גב' איריס כהן, באותו נושא שהותירה עליו רושם של "עדות מטעם".

9. במישור המשפטי קבע בית-המשפט, כי המשיבה עמדה בנטל להוכיח את היסוד העובדתי ואת היסוד הנפשי של עבירת האיומים הן מבחינת דרך האיום, הן מבחינת תוכנו. עם זאת בנוגע לקליטת האיום, השפעתו וזהות המאיים ציין בית המשפט כי מתעוררת דילמה, משום שחלק לא מבוטל מן השוטרים



ששמותיהם נזכרו באיומים לא שמעו את הדברים בזמן אמירתם או בסמוך לכך, לא ביצעו את ההאזנות לשיחות והמידע הרלבנטי לא עבר אליהם בזמן אמת. בעניין זה ציין בית המשפט כי עצם העברת התכנים על ידי היחידה החוקרת והצגתם לשוטרים שנזכרו בדברי המערער אינה יכולה להשלים את יסודות העבירה בזמן אמת. בנוסף ציין כי המשקלטים שהאזינו לשיחות לא הובאו לעדות ולא בוסס מי מהם נחשף לאלו אמירות. עוד הוסיף כי גם מעדותו סנ"צ כהן לא ניתן לדלות לאלו אמירות של שוטרים הוא נחשף. בשל האמור הגיע למסקנה כי אין זה הולם להרשיע את המערער באיום על אחרים שלא היו מושאים ישירים של האמירות המפורטות באישומים ולא הוכח כי שמעו אותן או היו מודעים להן בזמן אמת. הוא קבע כי בנוגע לאיומים הנוגעים לגבי אותם שוטרים יש להרשיע את המערער רק בעבירת הנסיון. באשר לסמכותו של בית המשפט להרשיע את המערער באותה עבירה אף שלא יוחסה לו בכתב האישום ביסס, בית המשפט את קביעתו על סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי.

10. באשר לטענה בדבר אי מתן אזהרה למערער לאחר האזנות הראשונות קבע בית המשפט כממצא, כי צווי האזנת הסתר ניתנו עקב חשדות לעבירות של ניסיון לרצח, קשירת קשר לפשע, עבירות נשק וכן סחר ויבוא סמים. לפיכך על פי קביעתו נקיטה בדרך שאותה מציעה ההגנה הייתה פוגעת באפקטיביות של חקירה שנועדה להתמודד עם חשדות בדבר פעילות פלילית חמורה, תוך נטילת סיכון שזו תימשך רק כדי להפסיק את האיומים. מעבר לכך ציין כי המשטרה לא ייחסה תחילה משקל רב לאמירותיו של המערער וכי המתנתה בפתיחת החקירה עד לאחר שהתגבשה הערכת סיכון אינה צריכה להיזקק לחובתה.

11. בגזר הדין ניתח בית המשפט קמא את מעשיו של המערער וקבע כי יש לראות בהם אירוע אחד על אף שנתפרסו על פני תקופה וציין, לאחר ניתוח כל השיקולים, כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע כולל עונש מאסר לתקופה הנעה בין ששה לארבעה עשר חודשים לצד מאסר על תנאי וקנס נמוך. לאחר ניתוח השיקולים לגזירת העונש בתוך המתחם והתחשבות במכלול השיקולים - כולל מצבו הבריאותי ותנאי הבידוד שבהם הוא נתון, גזר בית המשפט את העונש כאמור בפתיח.

דין והכרעה

12. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים באנו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, הן לעניין הכרעת הדין והן לעניין העונש.

13. בכל הנוגע להחלטה בדבר האזנות הסתר מקובל עלינו בנסיבות הספציפיות של המקרה ולאור קביעותיו העובדתיות של בית המשפט קמא, כי המערער ידע שמאזינים לשיחותיו ולכל הפחות יצא בהתבטאויותיו מנקודת מוצא כי השיחות מואזנות. מכאן שניתן לראות בהתנהלותו משום ויתור על הזכות לפרטיות ולסוד השיח שחוק ההאזנה מבקש להקנות לאדם כלפי מי שאינו שותף לשיחה. מקובלת עלינו בעניין זה קביעתו של בית המשפט קמא כי החוק לא נועד לחול על מצב דברים בו משתתף בשיחה מייעד את דבריו בכוונת מכוון לאוזניו של האחר המאזין לדברים, ומכאן שפרטיותו של הדובר אינה נפגעת מכך שהאחר שומע את הדברים. המערער לא ערך את אותן שיחות אל עצמו בכוונה לעשותן



אישיות בלבד ולכן אין מקום לבחון את השימוש שנעשה בהן כראיה על רקע אמצעי ההגנה על הפרטיות שעוגנו בחוק ההאזנה. בנוסף ולמעלה מן הצורך מקובל עלינו ניתוחה של הערכאה הדיונית את סעיף 13(ג1) לחוק ההאזנה הקובע, בין היתר, כי "דברים שנקלטו כדין בדרך האזנת סתר יהיו קבילים כראיה בהליך פלילי להוכחת כל עבירה...". בעניין זה הפנה בית המשפט קמא לדברי ההסבר להצעת החוק ולנוסח החוק עצמו מהם עולה כי המחוקק לא ביקש להגביל את השימוש בהקלטה במסגרת ההליך העיקרי לעבירות פשע בלבד. בנוסף מקובלת עלינו הקביעה, כי הסעיף כלשונו אינו מתנה את השימוש בהקלטות להוכחת כל עבירה, בכך שהמשיבה תבקש מבית המשפט להרחיב את היקף הצו לעבירות נוספות המתגלות תוך כדי ההאזנה וכי הפרקטיקה שבגדרה מוגשות בקשות לצווי הרחבה אינה מתחייבת מלשון החוק. לאור האמור מקובל עלינו כי ההאזנות בהן נעשה שימוש היו קבילות כראיה הן משום שאין מדובר ב"האזנת סתר" במשמעות שחוק ההאזנה מכון אליה והן משום שהחוק אינו פוסל את השימוש בהן.

14. גם ביתר הטענות שהעלה ב"כ המערער לגופה של הכרעת הדין לא מצאנו ממש.

15. בכל הנוגע לטענה לפיה חובה היה על היחידה החוקרת להזהיר את המערער כבר בשלב מוקדם של ההאזנות, מקובלת עלינו עמדתו של בית המשפט כפי שהובאה לעיל המעוגנת במטרה המוכחת של ההאזנות ובכך שמתן התראה למערער, שהייתה מאמתת את קיום ההאזנות, הייתה פוגעת במטרות החקירה שלשמן בוצעו. מעבר לכך, גם אם המערער עצמו ידע או סבר שהאזנות ממשיכות להתקיים, עדיין ייתכן שצדדים אחרים לשיחות שהמערער שוחח עמם יכלו למסור במסגרתן מידע חיוני או משמעותי לחקירה. נוסף, כי הפסיקה הכירה בכך שעצם גילויין של ראיות לעבירה פליונית במהלך האזנות סתר אינו מחייב את הפסקת האזנות הנעשות תוך צפיה לגילוי עבירות נוספות לצורך מתן התראה למואזן.

בנוסף, לא מצאנו יסוד לטענות כלפי ממצאי בית המשפט קמא ששללו את טענות המערער בדבר התנכלות נמשכת של הימ"ר לו ולבני משפחתו. המדובר בממצאי עובדה על יסוד מהימנות שבהן אין ערכאת הערעור נוטה להתערב ומכל מקום גם אם הייתה התנכלות כנטען היא לא הצדיקה את מעשי המערער.

16. מקובל עלינו הניתוח המשפטי של בית משפט קמא בכל הנוגע להשתכללותה של עבירת האיומים ולכך שיסוד ההקנטה המצוי בהגדרת העבירה איננו בגדר "אות מתה". בכל הנוגע למושאי האיום ערך בית המשפט קמא ניתוח קפדני וזהיר ומצא לקבוע, כי בכל מקרה שבו מי ששמע את האיום לא היה מוזכר בו לא השתכללה בעניינו עבירה מושלמת אלא רק עבירה של ניסיון. גם לא מצאנו יסוד לטענות המערער כי הרשעתו בעבירת הניסיון מכח סעיף 184 לחסד"פ מיוזמת בית המשפט באה מבלי שניתנה לו הזדמנות ראויה להתגונן. בית משפט קמא נתן לאופן שבו נהג הסבר מקיף בפיסקאות 56 - 58 להכרעת הדין והדברים מקובלים עלינו.

17. לא מצאנו גם מקום להתערב בגזר הדין, זאת בהתחשב בחומרת העבירות שכללו שרשרת של איומים



אובססיביים שהושמעו בלשון אלימה, בוטה ומאיימת כלפי שוטרי הימ"ר ובני משפחותיהם ומתוך התייחסות לערכים המוגנים שפורטו בגזר הדין וגם לאחר התחשבות בשיקולים לקולא כגון מצב הבריאות של המערער ושהייתו בבידוד. התוצאה הסופית של גזר הדין שכללה הפעלה של מאסר על תנאי שעיקרה בחופף לעונש שהוטל בגזר הדין היא ראויה ומדודה ובוודאי שאינה עומדת בקריטריונים של התערבות ערכאות ערעור בגזר דין של הערכאות המבררות.

18. לנוכח כל האמור, נדחה הערעור על כל רכיביו של פסק הדין.

ניתן במעמד ב"כ הצדדים היום, י"א בתמוז תשע"ו, 17 ביולי 2016.

עירית כהן, שופטת

משה יועד הכהן, שופט

רפאל יעקובי, שופט